

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. še se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. O pravništvu, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Deželni zbori.

Štajerski deželni zbor.

Iz Gradca 2. aprila. [Izv. dop.]

Dozdaj se še nič posebno važnega nij obravnavalo. Deželni proračun pride še le začetkom prihodnjega tedna na vrsto; debata utegne biti obširna in ostra, ker so deželne finance v slabem stanju in se o tej priliki lahko govori sploh o sedanji politični sistemi. Izmej dozda obravnavanih stvari omenjam reguliranje Drave, za katero je jako temeljito govoril dr. Radač, pri čemer je podpiral dr. Dominkuš, in toliko dosegel, da se početo delo ne bode ustavilo, ampak nadaljevalo. Tudi je dr. Radač stavil predlog, da se nekatere točke občinske postave spremene, zlasti da noben župan pri novih volitvah ne sme izvoljen biti v občinski odbor, dokler nij položil računa o poslednjem letu. — Ko je šlo za reguliranje Anize na gornjem Štajerskem, omenil je dr. Dominkuš, da je deželni odbor uže tretjo postavo o reguliranju Anize predložil in da to deželo uže več sto tisoč gld. stane, na reguliranje Savinje pa še vedno moramo čakati. V današnji seji je ces. namestnik vendar jedenkrat predložil postavo, po kateri se ima Savinja regulirati od Mozirja do Celja, tedaj ne od Ljubnega, za kar so prosili prebivalci gornje savinjske doline.

Konrada Seidla uže več tednov nij tukaj videti pri sejah. Njegovi upniki so mu rubili diete, katere ima dobiti kot deželni poslanec, kaj tacega se v našem zboru še nij pripetilo. Pri okrožni sodnji v Celji pa uže dalj časa leži prošnja od zastopnika Seidlovih upnikov,

naj se izreče konkurs o Seidlovem premoženju. In mož se vendar neče odpovedati javnim mestom, na katere ga je postavilo zaupanje po njem in njegovih pajdaših zapeljanih ljudij. Pa kaj k temu-le porečete? Seidl je podpisal za svojo osobo, ne za Brandstetterja, precejšnje svoto menjic, za katere je tudi primerno gotovine prejel in zdaj, ko so se menjice proti njemu protestirale, je njegov advokat ugovarjal, da Seidl kot vojak, če prav v pokoji, nij imel pravice menjice podpisavati, da so tedaj neveljavne. In tak mož se vedno še šopiri kot državni in deželni poslanec, kot načelnik mariborskega okrajnega zastopa itd. Njegova stranka se ga zelo sramuje in sili v njega, da se naj odpove poslanstvu, dokler se mu postavno ne odvzame. Pa Seidl ima debelo kožo, tudi mu res gre za eksistenco, za to se drži poslanstva kot poslednjega rešila.

V 10. seji je bilo na dnevnem redu vprašanje, kdo naj ima pravico učitelje ljudskih šol imenovati. Dr. Srnc je v imenu šolskega odseka o tem predmetu poročal ter nasvetoval naj se deželnemu odboru naloži, da predloži v prihodnji seji postavo, po kateri se ima uredovati pravica imenovanja učiteljev. Deželni šolski svet je namreč uže za večino učiteljskih mest si to pravico prisvojil in okrajnim šolskim svetom le še nekatere šole prepustil.

Poslanec Herman je pri dveh prilikah kazal na nedostatke, katere izvirajo iz dvojne deželne vlade, to je c. kr. namestnijske s svojimi organi in deželnega odbora, ki ima tudi svoje urade in pravico okrajem in občinam zapovedovati. O celi nepraktični politični organizaciji bode še govor v budgetni debati, za katero so se od slovenske strani kot govorniki

oglasili Herman, dr. Vošnjak in dr. Dominkuš.

Iz Gradca 4. aprila. [Izv. dop.]

Reguliranje Savinje se bode tedaj uresničilo. Vlada je deželnemu zboru predložila postavo, vsled katere se ima reguliranje savinjske struge od Mozirja do Celja v 10. letih od 1. januarja 1877 do 1. januarja 1887 vršiti. Vsi stroški bodo znašali 146.700 gld., od karih plača država 40.000 gld., deželni fond dve tretjini ostalega zneska, ali 84.000 gld., jedno šestinko (21.000 gld.) imajo plačati okraji Gornjigrad, Vransko, Šoštanj in Celje po razmeri, koliko poprave spada v vsak okraj, jedno šestinko plačajo občine, ki leže ob Savinji od Mozirja do Celja. Občine smejo zahtevati od lastnikov posestev ob Savinji, ki bodo imeli največji dobiček od popravljanja struge povračitev svojih doneskov. Kar bodo stali inženirji in sploh režija, k tem stroškom država ničesa ne pripomaga, ampak plača dežela dve tretjini, okraji in občine po jedno šestinko.

Vladni predlog se je odseku za deželne kulturne zadeve v pretres izročil, ki se bode gotovo požuril, da še te dni postavo deželnemu zboru predloži.

Budgetna debata se jutri začne; za govornika se je dalje dal vpisati od konservativne strani knez Lichtenstein.

Jugoslovansko bojišče.

Iz Dubrovnika se 2. t. m. brzojavlja: Vstaši so navalili na pri Unci nastavljene Turke, katerih je bilo 600, vzeli so jim orožje, municijo, žito, govedino in konje. Turkov je 50

Listek.

Čarovnica,

(komična opereta, uglasbil Anton Stöckl.)

Število slovenskih spevoiger se je zopet z goro omenjenim delom pomnožilo, tako, da imamo sedaj 4 izvirne slovenske operete, namreč: Dr. Ipavicevo „Tičnik“, Vilhar-Šantelnova „Jamsko Ivanko“, Försterjevo „Gorenjski slavček“ in najnovejšo Stöckl-novo „Čarovnico“. Pri naših skromnih okoliščinah nam je pač vsaka nova prikazen v tej stroki jako všečna, ker težko se dobivajo dobri libretisti. Še težji je pa delo komponista, akoravno pri nas prve bolj pogrešamo ko zadnje in dostokrat naši skladatelji tožijo, da bi radi nove spevoigre komponirali, ko bi se jim posrečilo dobiti pripravno libreto.

O libretu „Čarovnice“ prepuščamo kritiko družim, govoriti hočemo le o muziki, katero je zložil naš nadopolni zelo nadarjeni mlad umetelnik gospod Anton Stöckl. Prične se opereta z overturo, ki sicer nij sestavljena strogo

po pravilih, kar pri operetah tudi nij potreba, vendar so skicirani v njej dobro opleteni najimenitnejši motivi raznih melodij, ki se nahajajo pozneje v opereti; instrumentacija je pravilna. Razen overture nahajamo v opereti še 9 muzikalnih točk. Prva, mešan zbor je strogo besedam priležna skladba v sredi je mali melodiozen samospev, kateremu zbor spremljuje, instrumentacija je popolnem primerna, namreč močna, da podpira krepki zbor. Takoj s to številko prikupi se skladatelj občinstvu. Štev. II. pesen Milike je priprosta, besedam primerna pesnica, tem boljša je pa štev. III. dvospev, v katerim se nahaja mnogo melodije, z nekaterimi prav čvrsto izpeljanimi „forte“. Konec bismel biti lahko življši, toda celota nam je pogodu, posebno kar se tiče iznajdljive varijacije prvotne melodije. Tudi instrumentacija je popolnem prav izdelana in kaže, da je skladatelj dobro izurjen za taka dela. Štev. IV. kuplet, je nekoliko okoren vendar predstavlja jočej Matičkovej bedi primeren, instrumentacija je tu bolj nežna in raznotera. Štev. V. trospev je premišljeno delo, kajti mej tem ko

vsak glas svojo posebno melodijo obdrži se te melodije z varijacijami slišijo mej petjem od treh instrumentov tako, da se vpleta petje in godba jedno v drugo jako interesantno. Štev. VI. zbor mlaticev je prav kakor nalašč za gledališče izdelan, krepki glasovi karakterizirajo izvrstno korenjaške mlatiče in se sme skladba tudi v ritmičnem obziru prav izborna imenovati, tako da nij čuda, da je poslušalca vnela. Štev. VII. trospev je zoziorom na umeteljniško stran najboljše delo cele operete, nahaja se v njem tudi nekoliko recitativov, v katerih je skladatelj zopet svojo izurjenost pokazal, vpletene reprize so popolnem dejanji primerne in nijso samostalni stavki, temuč le pridevek novemu stavku. Ta številka zasluži tem bolje, da jo zaznamujemo kot najboljši cele operete, ker je muzika dramatično skozi in skozi izvrstno izdelana in se tako zanimivo razvija, da mora poslušalcem dopasti, če jo le pevci počeno pojó, kar se je tudi zgodilo. Štev. VIII. je melodram, kateri nekoliko predolgo traja, kar pa nij krivda skladatelja, temveč libretista, orkester namreč spremljuje sceno v katerej

mrtvih, mnogo pak utopljenih in ranjenih. Vstaši so 3 mrtvi in 6 ranjenih. Golubova in Uzelčeva četa bijeti se denes na Grahovem. Upajo, da se bode denes vzelo Grahovo.

Iz Knina se 2. t. m. brzojavlja: Vstaši so Unac osvojili, mnogo žita zaplenili in zapalili devet čardakov. Jutri udarijo na Grahovo. Četa vstaška je 1500 mož močna.

Iz Dvora se 3. t. m. brzojavlja: 31. marca so Turci na suhej meji pri Bastri napali goleroke krščanske družine, koje so vsled turškega barbarstva v Avstrijo bežale. 30 osob, žen in otrok so Turci pobili, ter jih oropali vsega imetja. Isti dan vzdignilo se je na novo 600 kršćanov, ter so pribegli v Avstrijo, neprestano vsak dan padajo žrtve. — Lep vspeh Andrassyjevih reform!

Iz Siska se 3. t. m. „Obzoru“ brzojavlja: Vstaši kličejo: slava caru avstrijskemu. Vzdignil se je ves Bihački okraj. Ves Bihački sandžak gorí. Od Majdana do Petrovca beže ljudje v goré in planine. Včeraj je zgorelo pri Madjani 200 turških hiš! Pomoč je jako potrebna. (Res, izvrstna pacifikacija!)

Iz Kostajnice pak se nemškej „D. Ztg.“ poroča, da so Turki v Bosni zopet 25 kristijanov na kolec nabili, druge pa strahovito mučili. In vse to trpi Evropa!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 5. aprila.

Pri *cesarji* sta imela obojestranska ministrska predsednika Auersperg in Tisza 2. apr. avdijenco, v katerej sta poročala, kako dogovori napredujejo. Vspeh je baje ta, da se ohrani colna jedinstvo. Denes je posvetovanje o skupnem proračunu.

Zoper *Rodića* na Dunaji močno agitirajo vendar ga drži dvor. Znano je, da na Rodića navalivajo ustavoverci uže dolgo, a do sedaj ga niso mogli vreči.

V *českem* deželnem zboru so Nemci zopet jedenkrat pokazali in dokazali, da oni iz svoje proste volje Slovanu nikdar in nikjer ne morejo pravični biti. Češke občine so prosile za češko vseučilišče. Deželni odbor češke dežele, iz samih Nemcev sestavljen pak rešuje to prošnjo petmilijonnega národa s tem, da je vsem terjatvam gledé ravnopravnosti národov uže zadoščeno!

Štefan Matička z duhom stare čarovnice straši, melodija sentimentalna in raznovrstno izpejlana. Štev. IX. Zbor in finale je zopet efektno delo v katerem je dana pevcem in orkestru priložnost svojo moč razvijati v izrazu veselja ljudstva, srednji stavek je prav spretno izdelan za samospjev, kateremu se naslanja končno kreпки zbor, instrumentacija v tej številki je fugirana, kar podeli celemu koncu jako mično barvo.

Z veseljem konstatiramo, da nas je Stöcklova muzika tako zadovoljila, da želimo le jedno namreč, da bi nam skoraj zopet kaj ustvaril, naj se ne straši pred trudom, naj ostane tudi za naprej marljiv kakor je bil do sedaj in prepričani smo, da po njem dobimo Slovenci še lepe originalne skladbe, katere znajo konkurirati z jednacimi proizvodi družih národov. Prva predstava te operete je bila gospodu Stöcklu živ dokaz, da je vseskozi zmožen za večja dela, da ima talent in dober okus, in je posebno zadnji velike vrednosti, ker v novejših časih žalibog trivijalnost prevaguje pri operetah francoskih in nemških skladateljev.

Vnanje države.

Srbski „Istok“ piše v zadnjem listu članek o glasu, ki je pravil, da misli ruski car odstopiti in meni: „to bi bil začetek naše svobode in zora lepše slovanske bodočnosti v obče.“ V naših tiskovnih razmerah ne moremo pisati, kako potem govori „Istok“ o avstrijskih Nemcih in Magjarih ali mi Slovanje nismo zakrivali, če prejšnje naravne in koristne simpatije v jugu do naše države ginejo tako, kakor vidimo. Upanja pa nikakor ne izgubljam, da se stvari na boljše obrnó.

Uradne „Srbske Novine“ prinašajo dva ukaza kneževa, prvi reorganizuje generalštab v vojski, drugi nareja, da se vzame 12 milijonov na posodbo in sicer v Srbiji sami od ljudij, občin itd. Te obe naredbi so bili v Belgradu kot gotovo znamenje pozdravljeni, da se bliža resni čas velicega boja. V vojni je štab drugače sestavljen, nego v miru. General Zach je glava generalnega štaba imenovan. Za vse komande so oficirji imenovani. Bivši vojaki so zopet v vojsko vzeti, tudi nekateri bivši avstrijski oficirji. Bode vendar kaj!

Ruski „Golos“ svetuje naj se novi koraki od strani velevalsti v Carigradu proti politični samostalnosti Turčije store.

Iz *Turčije* dohajajo veseli glasi, namreč, da ta država od dne do dne bolj omaguje. Na Klek se pošiljajo uže ravno zdaj nabrani rekruti, da bi vstajo v Hercegovini udušili.

Francoske poslanske zbornice republikanska večina je sklenila vlado pozvati, naj se vrne občinskim svetovalcem pravica župane voliti.

Senat je brez debata sprejel postavbo o odpravi obsednega stanja.

Papež je 3. aprila več kardinalov in škofov imenoval mej družimi i dunajskega in kninskega, ter kardinalu Saint-Marcu po obredih usta odprl.

Angleški princ Wales je došel iz Indije v Aleksandrijo.

Iz *Amerike* se poroča, da je v Meksiki velik upor proti vladi, ki se po vseh meksikanskih državah razširja. Videti je, da španjski duh v Evropi in v Ameriki čudno vre. Nikjer nič reda, vedne revolucije.

Dopisi.

Iz Ljubljane 2. aprila [Izv. dop.]

Človeštvo peša in od leta do leta se množi število bolehnih revežev, kateri hude skrbi prizadevajo posameznim družinam in celim deželam. Te skrbi srenjam po Kranjskem nekoliko polajševati se je ustanovila tudi v Ljubljani za uboge neozdravljive bolnike hiša, katera dozidana sedaj po radovoljnih mnozih darovih, ki so iz vseh krajev in iz vseh stanov prihajali sem ter tja nenadoma, ima se še olikati in oskrbeti z vnanjo in notranjo opravo. K temu je pa treba še veliko veliko, in v ta namen se dotični odbor do ljudomilov vseh stanov, vzlasti do onih, kateri doslej še niso nič darovali za to mestu in vsej deželi predbrotno napravo, obrača s ponižno prošnjo, naj blagovolijo mu skoraj poslati kako pomoč. Imenovala se bo omenjena ustanova: „Hiralnica pri sv. Jožefu v Ljubljani“ (St. Josefs-Spital in Laibach). Pod varstvom patrona sv. katoliške cerkve sploh in kranjske dežele posebej, ter pomočnika umirajočih ima se v oskrbovanji usmiljenih sestrá sv. Vincencija Pavljanskega o tega godu (19. julija), ako Bog da in dobrotniki pomorete, blagosloviti in na jesen dobrodejno pričeti. Doneske še tako majhene naj Bog obilno povračuje, hvaležno pa jih sprejema v ta namen sestavljeni Odbor.

Iz *Menišije* na Notranjskem 1. aprila. [Izv. dop.] Uže drugič smo se letos občinarji cerkniškega okraja s prošnjo na deželni zbor obrnili, da nas izvrsti iz loga-

škega okraja. In ker star pregovor pravi: „sila kole lomi“, tako moram jaz tudi želje mojih soobčanov v javnost priobčiti, o tem kakšna velika krivica se nam godi, sedaj ko moramo občeovati in hoditi k sodnji v Logatec.

V Logatec se mora od nas iti skozi Planino, a ta jedini pot skozi Planino je pa čez dva metra pod vodo, za torej po njem hoja veliko časa nemogoča. Potem imamo še jeden pot sploh nevaren in po zimi za rabo nemogoč — čez gozd. Sedaj nam ne ostaje družega ko železnico za pot k sodnji porabiti. Ali zadnja stane v III. razredu 58 kr. in zraven moraš pa še kaj potrositi ako nečeš prej ko prideš domov od glada poginiti; ker moraš pred vsem zvečer iti na Rakek, tamkaj moreš do 1½ ure čez polu noči čakati; prideš po 2. uri zjutraj v Logatec, tam se znaš srečnega šteti iskaje sem ter tija, če se ti kakšna luč zablješči, ker tamkaj dobiš morebiti golo klop, da si trudne ude okrepiš. Če potem vse ob pravem času odpraviš tako moreš s po polu dnevnim vlakom ob petih nazaj iti; če ne odpraviš, moraš zopet drugo noč porabiti, in iz Rakeka v sredi noči domov iti, ali pa tamkaj ude na golej klopi natezavati v Logatcu.

K sodnji v Lož ima naš občan ravno polovico krajši pot nego v Logatec. Tija mu nij treba dve noči zraven dneva zopet porabiti; ker v Lož iti, to se opravi lahko po dnevni. Zraven mu pa nij treba železniških stroškov plačevati.

V sedanjih časih, ko vidiš skozi celo leto vsak ponedeljek, precej ko vstaneš okrajnega slugo in njegovega gonjača, — naš občan ima posebno k davkarije veliko poti, torej veliko truda in stroškov. Zraven imamo pa še stroške, ki si jih računijo uradniki ko k nam pridejo, na primer v bližnjo vas Begunje ali Jezero 24 gld. plačevati. Ako to traje še par let, bode naš kmet berač, brez svoje krivde.

Da splošnim pritožbam in klicom na pomaganje vseh pod našo županijo spadajočih okoličanov ustrezem o tem obziru, kličem naše zastopnike poslance, posebno gospod Obrezo na pomoč, naj v deželnem zboru te krivice, ki se nam godé zaradi občevanje z logaškim okrajem, na tanko poudarja in naj terja, da se našim prošnjam pravica da, ker naredba je proti vsakej pravici. Torej mi moramo izvršteni iz logaškega — in v področje loškega okraja umesteni biti. Če pa glas iskajoč pomoči ne bi dobil pravega odmeva, bomo na višje kroge in legalno do visoke vlade naše krivice, katere pretijo našej županiji naznanili, od koder pravice vsaj pričakovati smemo!

Iz *Krope* na Gorenjskem 31. marca. [Izv. dop.] Uže več let se je mislilo v Kropi na kak napredek v obrtniji, ker vse napreduje, tako morajo tudi Kropčanje. Ravno je minolo jedno leto kar se je začelo posvetovanje mej društveniki spodnje fužine v Kropi, kako in s kakimi stroški bi se naredila valjavnica za železo valjati ali v nemškem jeziku takozvani (Walzwerk). Res, to posvetovanje nij ostalo brez vspeha, ker ravno včeraj smo obhali slovesnost za srečno dokončanje tega teškega podvzetja in ob jednom tudi blagoslovljenje, da bi se srečno delalo in gospodom fužinarjem za njih stroške kaj koristi donášalo. Ob 9. uri je bila sveta maša v cerkvi matere božje pri kapelici z blagoslovom; po dokončanem opravi so se zbrali gosp. fužinarje v novo napravljenej valjavnici, kjer je bil

postavljen lep oltarček z mlaji in slovenskimi zastavami zalo okinčan. Gosp. župnik, Ivan Kapus je po cerkvenih obredih delo blagoslovil posvečevalo je pa slovesnost to, ko so gosp. fužinarje z gorečimi voščenimi svečami gosp. župnika spremljevali po notranjih prostorih pri blagoslovljenju; in prostori so zares lepi. To se ve, da se je mnogo národa zbralo gledat to slovesnost.

Upanje imajo deležniki, da jim bode to pri izdelavanju narejenega železa koristilo kar jim je iz srca želeli, posebno, da bi se pri sklepanju kupčijske pogodbe z Italijo dobre pogodbe na korist naše obrtni storile, ker kar je Italija odpala od Avstrije je naš kraj za žeblijo bil močno zadet, ker je popred tako živa kupčija popolnem prenehala. Da pa Kropa napreduje, to je razvidno, ker v malih letih je bila postavljena tovarna za dratene žeblje in drat za decimalne vage, zdaj pa valjavnico za železo valjati. Zato vas kupci z železnino v slovenske deželi opozorujemo na to, naročite si pri Slovencih te vrste valjano železo, izdelovale se bodo vsake vrste šine, na štiri ogle ali kvadri in okrogli nemški (Rundeisen,) cena bode gotovo ugodna.

Iz Zagreba 3. aprila [Izy. dopis.]
Z našim saborom je prava nadloga in pravi križ. Več kot pol leta je uže, da sabor nij mogel tri borne tedne uloviti za rešenje vsaj tekočih poslov. Državo-pravne razprave mej Ogersko in Cislejtanijo ne pripuste, da bi se ogerski državni zbor odgodil. Dokler pa ta zboruje, ostane naš sabor na cedili. Če sabora nij, pa naša notranja politika lešnike je.

Te dnij je odšel Hinković iz Zagreba. Vsi vseučiliščniki, ki so kofi zmogli za fjakerja, so ga na kolodvor spremili. On se je pa četiroprežno na čeli vozil. Na kolodvoru so dijaki dra. Ante Starčevića „živeti pustili“, Hinković jih je pa še iz vagona opominjal, naj ostanejo verni svojemu vodji. No, stari Jakobinar Ante, čuvši o tem dogodjaji, je gotovo veselja skakal.

Kar naše občinstvo zanima, je jugoslovansko vprašanje. V svojem zadnjem dopisu iz Zagreba sem rekel, da je bilo ponašanje Črnogore in Srbije nasproti vstašem od prvega početka pa vse do denes zgoljna preteveza. Kar sem tačas rekel, to ponavljam tudi denes, in sicer z večjim poudarkom. Zlasti Črnagora se je nasproti vstašem zmirom dvoлично in dvojezično ponašala. Več kot pol leta se uže oborožava, pa še zmirom nij dosta oborožena. To je uže več kot smešno. Denes se vidi, da so bila vsa njena obečavanja samo zavedljive veše. Denes se vidi, da je bilo njeno ponašanje neiskreno, da so bile njene misli druge in druga njena dejanja. Črnagora je obujevala v vstaših nadeje, katere nikoli izvesti nij mislila. Nij še dolgo, da je vstaše bodrila na boj, denes jih nagovarja na mir. Kako se to zлага? Tvrđjava Nikšić bi bila uže zdavnaj v vstaških rokah, da nij Črnagora njeno oskrbljenje z živežem Turkom olajšala, da, ona je celo pripustila, da so Turki skozi njeno zemljišče hrano v tvrđjavo vozili. Nezapopadljivo je, da Črnagora ne uvideva identičnost koristi njenih in Hercegovincev? Ali ne pomisli na nasledke, ki bodo po zadušeni vstaje za njo nastali. Valjda ipak Nikica ne aspirira na turški Medjidijev red! Na zadnje ne bo Bosna in Hercegovina niti sama svoja, niti Črnogorska, niti Srbska, niti Avstrijska, nego ostala bo Turška.

Kar se Milana tiče, ta je miš mej mač-

kami konzuli. Njemu kakor tudi Nikici je knežev prestol prvo, drugo pa še nij národ, národ stoji valjda kje tam čisto vzadi. Rešitev je mogoča samo še po kakem coup d' etatu ali v Belgradu, ali pa v Cetinji. Srbska „Omladina“ je v pravem smislu besede res še preveč omladina. Dosedanji dogodjaji so pokazali, da še nij toliko jaka, da bi mogla v tako odločnih časih, kakoršni so denes, Vsesrbstvo voditi, kakor je „mlada Italija“ vodila nekđaj celi italijanski národ. Da bi mogel iz vrst omladine proizči kak srbski Garibaldi ali Mazzini, to nij verjetno. Milan nema o ideji Srbstva, kamo-li o ideji Jugoslovanstva niti najmanjšega pojma, ker če bi pojma imel, bi bil navdušen za te ideje, — pa je mrtev za nje. Omladina nema v merodajnih belgradskih krogih nobenega vpliva, ter denes še nij mnogo več nego kaka nemška „buršenshaft“.

Če se, kakor sem rekel, situacija po kakšnem coup d' etatu nenadano ne premeni, bo vstaja skoro pri kraji — kdor tega videti neče, nalašč sam sebe vara. Vstaši se ne bodo podvrgli, tudi reforme sprejeli ne bodo. Zaprti pa od avstrijske in črnogorske meje, prijeti so tako rekoč za goltanec. Kaj bodo storili: šli bodo v planino, in mesto vojne začelo se bode hajdukovanje. Če so vstaši kot vojno vodeča stran internacionalne zakone obdržavali, jih kot hajdučke čete ne bodo, in potem joj mohamedancem. Srbski pregovor pravi: ne osvėti se, tko se ne ósveti; ali po slovenski: ne bo izveličan, kdor se ne maščuje. In ta pregovor je samo proti tlačitelju Turčinu namerjen.

Sicer se pa, kakor razna znamenja kažejo, mej velevlasti gledé orijentalnega vprašanja vsakoršne intrige pletó. Mej diplomacijo velevlastij se baje uže dolgo kabale kujo. Mogoče, da! verjetno je, da se orijentalno vprašanje ne bo na Donavi in na Balkanu rešavalo, nego na Visli in na Rajni.

Tiskovna pravda „Slov. Naroda“.

(Konec.)

Kot priča je bil prišel drž. in dež. poslanec Langer; on je od početka nekaj obstal, da je res v krčmi govoril, ali potem se je izkušal izviti, kakor da bi vsega tega ne bil takó govoril. — Urednik Jurčič si izprosi od sodnika dovoljenje, na to pričo in na pričo-tožitelja g. A. Dreoa vprašanja staviti. Vpraša: „Gospod pl. Langer, ali se ne spominjate več, da ste pred tremi dnemi prišli k meni v mojo redakcijo in proseč me, naj o tej za vas neprijetnej stvari ne polemiziram več, rekli: „was den materiellen theil des artikels anbelangt, ist er allerdings wahr.“ — G. Langer pritrdi, da je to res, ali tačas on članka še nij bral, nego samo popravek v „Tagblattu“. Urednik Jurčič: „To mi popolnem zadostuje, prosim, da se protokolira, ker gospodje tožniki sami priznajo, da je v popravku, kakor je v „Tagblattu“, ves materijalni del članka, drugo so moje refleksije.“

Pričo in sotožitelja A. Dreoa vpraša toženec: Ali se ne spominjate, g. Dreoa, necega pisma, katero ste vi z gospodom Lukmanom pisali poslancu dr. Schafferju v tej zadevi in mu zažugnili, naj drugače zastopa interese dežele in železnice? G. Langer je tudi o tem pripovedoval in govoril o nekej nezaupnici.

A. Dreoa (mogočno): Ali me vprašate kot realitetnega posestnika ali pa kot predsednika trgovinske zbornice?

Jurčič: Jaz vas vprašam čisto samo kot pričo.

Sodnik: In kot tožitelja.

A. Dreoa razklada, da se je res neko pismo poslalo, pa v njem nij bilo nič o nezaupnici. To je res, na to smete strup piti, (darauf können Sie Gift nehmen).

Jurčič: Das werde ich nicht thun.

Dreoa: Thut mir sehr leid.

Gospod deželni glavar in dr. Schaffer se potem protivita zoper to, da bi obravnavanje odloženo bilo, ker oni gospodje ne bodo mogli nič novega povedati, kajti samo on in njegovi drugi so bili pri ministru, drugi, tudi Langer in Pongratz so le govorili, kar so slišali. Če je uredniku res le za resnico, mora verjeti, kar pravijo tožitelji, ki so zraven bili.

Daljša razprava je bila potem o zadnjem oddelku popravka, g. Kaltenegger je trdil, da se bere tako kakor, da bi bile besede: „meči, vrzi pesek v oči“ tudi g. Schafferju na jezik devane, dr. Schaffer pak se je bil brž zagovoril, da se dá to samo soditi — „vermuten“ — in je bil tako v protivji s sotožnikom, kar se je od strani toženca konstatiralo. Ker je tudi sodnik vprašal, koliko in kaj bi se popravilo vsled obravnavanja od uredništva, naredila se je pogodba, ki je v zadnjem listu izvršena. Mi temu le pristavljamo, da je §. 19. in 21. tiskovnega zakona pri nas v Avstriji pomanjkljiv in za novinarje jako neugoden, kar je ob svojem času uže dunajsko novinstvo naglašalo. Pisatelj ali urednik je prisiljen dostokrat udati se tem paragrafom, če prav nema moralčnega prepričanja, da je popravek resničen. Tudi apelirati se ne da, temuč oblast ima pravico list ustaviti, dokler „popravek“ ne izide. To onim, ki postave ne poznajo.

Domače stvari.

— (Včerajšnji „Slovenski Narod“) je bil zopet konfisciran. Naši protivniki pišejo zoper može naše stranke, nas pa konfiskujejo!

— (Slovenska predavanja v ljubljanskej čitalnici) na korist „narodne šole“ so v nedeljo končana in z vspehom smemo Slovenci zadovoljni biti. Kakor je prvo nedeljo profesor Šuklje predavajoč o „devici orleanskej“, drugo nedeljo doktorand Iv. Tavčar o „ženski v slovenske narodnej poeziji“, tako je tudi prof. Wiethaler zadnjo nedeljo s predavanjem: „tri dni v starem Rimu“, znal mnogozbrano omikano občinstvo dam in gospodov popolnem zadovoljiti in narodnej šoli pripade lepa svota, še lepši pak je napredek, ki smo ga v Ljubljani s temi predavanji storili.

— (Za najemnika nemškega in slovenskega gledališča) v Ljubljani za prihodnjo saisono se je oglasil tudi H. M. Penn, sedaj sodelavec pri „Wiener Extrablatt“, ki je prvi spravil Preširnov „Krst pri Savici“ s pomočjo gospodičine Prelihove in g. J. Nollja na oder ljubljanskega gledališča. G. Penn je dosedaj jedini kompetent, ki se zavezuje, da bode imel tudi opero in da prevzame tudi slovenske predstave.

— (Slovensko gledališče) je bilo zadnjič jako polno. Kritiko o opereti prinašamo pisano od večšega možá, na drugem mestu. Kar se tiče libreta, želeli je, da bi se pred drugo predstavo popravil, sicer pa libreto itak v opereti nij glavna stvar.

— („Laibacher Tagblatt“) divja zdaj besno zoper slovenske profesorje in laže kolikor more. Včera se je zlagal, da so nekateri

národní gostje, ki so iz Slonove kavane izostali, dolžni ostajali. To laž, pisano najbrž od necega dvojezičnega medicinskega doktorja, po narodnosti slovensko-nemškega bastarda, ki se je na Kranjsko prikradel, ker je baje v študentovskih svojih letih po nepravu — pa po striju vladnem svetovalcu primoleđval si kranjsko štipendijo — toraj slovenski denar — je „Tagblatt“ moral preklicati. Več o teh stvaréh in ljudéh drugič.

— (Iz Črnega vrha) se nam piše: „Čestitamo za brilantno slovensko zmago pri volitvah v mestni zastop v Ljubljani. Le tako složno naprej!“

— (Slovenskih doktorjev medicine) služi na Hrvatskem uže 14. Pri nas se pa nemški medicinarji šopirijo in celo domači ljudje kličejo in podpirajo tujce rajši nego boljše domačine zdravnike. Tudi v tej zadevi bode trebalo socijalno agitacijo mej nami začeti. Svoji k svojim. Nemci se pri nas opasejo, potlej pa proti nam agitirajo.

— (Iz Novega mesta) se nam iz zanesljivega vira poroča, da se o priliki rubežni pri grofu Margheriju v pričo c. kr. davkarskega kontrolorja Ivana Grudna niso nikake nepostavnosti godile in da je omenjena „vistorija“ od paprike hudobno izmišljena. — Sicer bomo pa videli, kaj sodnijska preiskava pokaže.

— (Samomor.) 28. marca se je v Kranji obesil nek dimnikar iz obupanja ker nij imel od ničesa živeti.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov po izvrstni
Revalesscière du Barry
v Londonu.

30 let uže je nij bolezní, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih.

otožnost, diabet, trganje, shušanje, bledičico in premlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 sprideval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi sprideval profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišči v Mariboru zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle Stuart, Markize de Bréhan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spridevalov.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Prešlo je uže sedem mesecev, odkar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled prsnih i čutnienih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno gnil, in to zaprečilo je dolgo časa moje študije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalesscière prišel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vaše tečne in okusne Revalesscière poponem zdrav, tako, da brez najmanjšega tresenja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav ceno in okusno hrano, kot najboljši pripomoček, ter ostanem Vas udani

Gabriel Teschner,
služatelj javnih višjih trgovskih šol.
Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospod! Vsled neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hušanja in bolečin vsake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, tresle so se vse čutnice na celém životu, slabo prebavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženji čutnic, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zlažšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalesscière in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalesscière zasluži največje hvalo, pridobila mi je zopet zdravje in me stavila v stanje, da morem moje društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovljenja moje priščne hvaležnosti in popolnega spoštevanja.

Markize de Bréhan.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego mero, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, ko pri zdravilih.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold. Revalesscière-Biscuiten v pušicah in Revalesscière-Chocolatée v prahu 12 tas i gld. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gld. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold. Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wall-Fischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in apotekarskih trgovcih; tudi raspošilja du-najška hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih. V Ljubljani Ed. Mohr, J. Svo b o d a lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnacherju,

Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschnu, v Zadru pri Androviču. (358)

Dunajska borza 5. aprila.

(izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	67 gld.	05 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	70	45
1860 drž. posojilo	109	80
Akcije narodne banke	877	—
Kreditne akcije	153	10
London	117	—
Napol.	9	35
C. k. cekini	5	50 1/2
Srebro	102	40

Bogu vsemogočnemu je dopadlo, našo iskreno ljubljeno mati, oziroma staro mati in tačco, gospo

Marijo Reichmann roj. Sladnig-ovo,

vdovo krojaškega mojstra in hišno posestnico,

po dolzim in hudim trpljenji v 64. letu svoje starosti in po sprejemu sv. zakramentov za umirajoče poklicati večeraj ob pol 10. uri v noči v drugo boljše življenje.

Pogreb bode v sredo 5. aprila ob 5. uri po polu dne, iz hiše šte. 167 v mestu, na tukajšnjem pokopališču.

Sv. maše se bodo brale v mnozih cerkvah. Drago umrlo priporočamo vsm sorodnikom, prijateljem in znancem v blagi spomin. V Ljubljani, 4. aprila 1876. (81)

Josip Reichmann, Henrik Reichmann,
Rajmund Reichmann,
sinovi.

Marija Reichmann roj. Pokorny,
Marija Reichmann roj. Zigoj,
snehinje.

Amalija, Marija, Josefa, vnukinje.

**Anatherinova ustna voda
in zobni prašek**

izdeljuje **Gabriel Piccoli**, lekar na dunajske cesti v Ljubljani. Tudi najboljši in najcenejši pripomoček za čiščenje ust.

1 škatljica zobnega praška . . . 40 kr.
1 steklenica ustne vode . . . 60 kr.
(53—4)

Kranjska prva in največja zaloga oblek za gospode **M. Neumann-a,**

sočlen evropske modske akademije v Draždanih,

odlikovan v večjih industrijskih razstavah za dobre, solidne in cené dela, priporoča za se bližajočo pomladansko saisijo:

Popolna obleka iz snovi za gospode za 18 gld. in višje.
Popolna obleka iz snovi za dečke za 9 gld. in višje.
Elegantna spomladanska zgornja suknja za gospode za 10 gld. in višje.
Elegantna spomladanska zgornja suknja za dečke za 6 gld. in višje.
Črna salonska obleka za gospode za 25 gld. in višje.
Snovni-jaquet milé za gospode za 10 gld. in višje.
Grebeno prejasti jaquet za gospode za 18 gld. in višje.
Ponočna suknja iz double snovi za 10 gld. in višje.
Plašči za dež iz prave gume, za civil in vojake za 10 gl. in višje.

Snovni-sackl milé za gospode za 7 gld. in višje.
Kušter-sackl, zeleno adj., za gospode za 8 gld. in višje.
Kušter-sackl, zeleno adj., za dečke za 5 gld. in višje.
Hlače in vestija iz snovi za gospode za 7 gld. in višje.
Hlače in vestija iz snovi za dečke za 5 gld. in višje.
Hlače iz snovi za gospode za 4 gld. 50 kr. in višje.
Hlače iz snovi za dečke za 3 gld. in višje.
Otročja obleka od 2. do 9. leta za 4 gld. in višje.
Črne peruvien-duhovenske zgornje suknje za 20 gl. in višje.

Velika zaloga konfekcije za dame

najnovije mode

iz klota, žameta, snovi in suknja
po najnižji ceni.

M. Neumann,

v Ljubljani v Lukman-ovej hiši.

(78—2)

Zvnanja naročila oskrbé se brzo proti poštnem povzetku, in nepristujoče izmenja se brez ugovora.